

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **114243** (13) **U**
(51) МПК (2017.01)
B01J 37/02 (2006.01)
C01G 37/00
C01G 51/00

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2016 06201 (22) Дата подання заявки: 07.06.2016 (24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 10.03.2017 (46) Публікація відомостей про видачу патенту: 10.03.2017, Бюл.№ 5	(72) Винахідник(и): Бутенко Анатолій Миколайович (UA), Лобойко Олексій Якович (UA), Привалова Галина Сергіївна (UA), Авіна Світлана Іванівна (UA) (73) Власник(и): НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ", вул. Фрунзе, 21, м. Харків, 61002 (UA)

(54) СПОСІБ ПРИГОТУВАННЯ НАНЕСЕНОГО КАТАЛІЗАТОРА

(57) Реферат:

Спосіб одержання нанесеного каталізатора включає фракціонування носія, приготування суміші насичених водних розчинів кобальту (II) нітрату та CrO_3 , просочення носія, прожарювання каталізатора. Просочення носія проводять упарюванням розчину.

UA 114243 U

Корисна модель належить до хімічної промисловості, а саме до технології виробництва нанесених каталізаторів.

5 Відомий спосіб одержання каталізатора [1], що передбачає прожарювання носія, двоетапне просочення розчином амонію 24-оксогептамолібдат (VI) на першому та розчином кобальту (II) нітрату та/або ніколу (II) нітрату на другому етапі з проміжною термообробкою між етапами за температури 373-473 K та кінцевою термообробкою, яка включає сушку та прожарювання за температури 373-473 K та 673-923 K відповідно.

10 До недоліків вищенаведеного способу слід віднести наявність відпрацьованих розчинів, утилізація яких ускладнює технологію та призводить до подорожчання виробництва каталізаторів.

Відомий, вибраний за прототип спосіб одержання каталізатора [2], який передбачає подрібнення носія пемзи, відбір фракції 2-3 мм, просочування гранул пемзи золев, витримування гранул на повітрі до переходу золю в гель, висушування за температури 323 K протягом 24 годин, прожарювання за температури 973 K впродовж двох годин для отримання 15 заданого силікатного модуля на поверхні носія, двоетапне просочення модифікованого носія розчином CrO_3 та сумішшю водних розчинів кобальту (II) нітрату з CrO_3 на другому та термообробкою між етапами, яка складається з висушування за температури 323 K впродовж двох годин та прожарювання за температури 1023 K впродовж двох годин.

20 До недоліків даного способу можна віднести вищенаведені, а саме, наявність відпрацьованих розчинів, які потребують утилізації, а також висока вірогідність взаємодії компонентів активної каталітичної маси з алюмосилікатом, яким модифіковано поверхню носія, та складність підбору умов просочення для отримання контакту заданого складу.

В основу запропонованої корисної моделі поставлено задачу одержання нанесеного каталізатора з заданими характеристиками, а саме з необхідним співвідношенням та кількістю 25 активних компонентів.

Поставлена задача вирішується тим, що в способі одержання нанесеного каталізатора, який включає фракціонування носія, приготування суміші насичених водних розчинів кобальт (II) нітрату та CrO_3 , просочення носія, прожарювання каталізатора, згідно з корисною моделлю, 30 просочення носія проводять упарюванням розчину.

Як носій використовують алюмосилікати природного походження або алюмінію оксид та/або силіцію (IV) оксид, або титан (IV) оксид.

Співвідношення активних компонентів підтримують в перерахунку на Co_3O_4 та Cr_2O_3 у межах (3÷4):1.

Запропонований спосіб одержання нанесеного каталізатора здійснюється наступним чином.

35 Проводять фракціонування підготовленого носія з відбором фракції необхідного розміру. Готують суміш насичених водних розчинів кобальт (II) нітрату та CrO_3 з урахуванням їх співвідношення та необхідної кількості нанесених компонентів. Просочення носія проводять упарюванням розчину на піщаній бані. Потім прожарюють каталізатор за температури 973-1023 K впродовж двох годин.

40 Таким чином, порівняно з прототипом, зі способом, який заявляється, можна одержати каталізатор з заданою кількістю активної маси, мінімізуючи екологічну небезпеку виробництва та знизити його собівартість за рахунок зменшення енерговитрат.

Порівняння ознак корисної моделі (способу) та прототипу

Об'єкт корисної моделі (спосіб)	Прототип	Загальні та відмінні ознаки
	Подрібнення носія	-
Фракціонування	Фракціонування	+
	Просочення гранул золев	-
	Сушіння за температури 323 К протягом 24 годин	-
	Прожарювання за температури 973 К протягом 2 годин	-
Приготування суміші водних розчинів кобальту (II) нітрату з CrO ₃	Приготування суміші водних розчинів кобальту (II) нітрату з CrO ₃	+
Просочення носія упарюванням розчину	Просочення носія зануренням	-
	Сушіння за температури 323 К протягом 24 годин	-
Прожарювання за температури 973-1023 К протягом 2 годин	Прожарювання за температури 973 К протягом 2 годин	-

Джерела інформації:

5 1. Пат. № 2246987 Российская Федерация, МПК⁷ B01 J37/23, B01 J23/88, C10 G 23/78. Способ приготовления катализатора гидроочистки нефтепродуктов / Газимзямов Н.Р., Довганюк В.Ф.; патентообладатель: Общество с ограниченной ответственностью "АЛВИГО-М". - № 2003126935/04; заявл. 05.09.2003; опубл. 27.02.2005.

10 2. Пат. на корисну модель 79474 Україна, МПК С 01В 21/26 Спосіб приготування модифікованого оксидного катализатора процесу селективного окиснення амоніаку до нітроген (II) оксиду / Лобойко О.Я., Бутенко А.М., Юрченко Г.О.; заявник та власник охоронного документа Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут". - № u201211798; заявл. 12.10.2012; опубл. 25.04.2013, Бюл. № 8.

15 ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Спосіб одержання нанесеного катализатора, який включає фракціонування носія, приготування суміші насичених водних розчинів кобальту (II) нітрату та CrO₃, просочення носія, прожарювання катализатора, який **відрізняється** тим, що просочення носія проводять упарюванням розчину.

20

Комп'ютерна верстка О. Гергіль

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Василя Липківського, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601